

ІНФОРМАЦІЙНА ПОЛІТИКА УКРАЇНИ В АСИМЕТРИЧНИХ МІЖНАРОДНИХ ВІДНОСИНАХ

ЧМЕЛЬОВ В'ячеслав Орійович

кандидат технічних наук, доцент,
доцент кафедри міжнародної інформації
Інституту міжнародних відносин Національного авіаційного університету

МАЗУР Віра Іванівна

доцент НАУ,
доцент кафедри міжнародної інформації,
Інституту міжнародних відносин Національного авіаційного університету

У статті проведено аналіз сучасних міжнародних відносин з асиметрією між суб'єктами. Найбільша увага надана феномену асиметричних конфліктів, і забезпечення національних інтересів в асиметричних умовах. Показаний підхід до формування інформаційної політики України в асиметричних конфліктах.

Ключові слова: інформаційна політика, асиметричний конфлікт, національні інтереси.

Ключові ознаки сучасних міжнародних відносин є поширення глобалізаційних тенденцій на політичну, інформаційну та економічну сфери, активізація недержавних акторів. Відбувається динамічна трансформація від онополярної до багатополарної системи міжнародних відносин. Комплексність та одночасність таких кардинальних змін поширює їхній вплив на всі прояви діяльності суспільних інститутів та окремих індивідів, стосуючись, в тому числі, і однієї з основних проблем світової політики – проблеми війни та конфліктів.

Сьогодні зростає увага до феномену асиметричного конфлікту, під яким розуміють випадки політичної поразки розвинених країн у конфліктах проти слабших супротивників. Сучасні війни в Іраку, Афганістані і Сирії показують приклади феномена, коли розвинені, оснащені високотехнологічною могутньою зброєю країни можуть виявитися вразливими і незахищеними, а наявної військової сила недостатньо, щоб забезпечити необхідний рівень безпеки і подолати небезпечних супротивників.

Стає актуальною потребою виявлення закономірностей протікання конфліктів між розвиненими країнами і більш слабкими супротивниками щоб по-новому поглянути на динаміку розвитку міжнародних відносин.

Дослідження міжнародних відносин, а саме міжнародних асиметричних конфліктів, дає можливість не тільки глибше висвітлити і зрозуміти політику провідних геополітичних суб'єктів, а й окреслити перспективи середніх і малих держав у сучасному світі. Найбільш важливою актуальністю цього підходу видається для України, яка опинилась в епіцентрі геополітичного протистояння між Сходом і Заходом. У цій складній ситуації становлення України як сильної суверенної держави повинно передбачати розробку і запровадження асиметричних заходів і засобів в її зовнішній політиці. Особливо це стосується відносин України з Російською Федерацією, а також ЄС та США.

У строго академічному сенсі під «асиметрією» розуміється відсутність або порушення симетрії у об'єктів, яким властива наявність симетрії, або поєднання об'ємно-просторових елементів, що характеризується відсутністю осі симетрії. Концепція асиметрії будується на протиставленні симетрії: вона виступає як відсутність рівності частин цілого і як фактичне порушення структури досліджуваного об'єкта, нерівність або невідповідність.

При аналізі явищ симетрії та асиметрії в міжнародних відносинах звертає на себе увагу те, що вони застосовуються для аналізу цілісних об'єктів, їх структур і складових частин. Обидва поняття застосовні для аналізу співвідношення частин цілого, а не для зіставлення окремих елементів незалежних чи незв'язаних між собою сутностей. У гуманітарних науках концепція «асиметрії» не має вивіреного визначення і часто застосовується інтуїтивно, без суворої прив'язки до лінгвістичної семантики цього слова. Однак існують усталені терміни, які демонструють логіку застосування поняття асиметричності в гуманітарній сфері. Наприклад, «асиметрична федерація», під якою розуміють федеративний устрій при нерівності конституційно-правових статусів та обсягів повноважень суб'єктів федерації. Ключовий зміст цього терміна передається поняттями

«неоднаковості», «несхожість», «відсутності аналогії» при співвідношенні між частинами єдиної системи.

Таким чином, асиметрію в міжнародних відносинах можна визначити як відсутність тотожності між суб'єктами, а також між ресурсами і статусами, тактиками і стратегіями міжнародної діяльності. Важливо розуміти: коректність застосування терміна вимагає, щоб відносини між суб'єктами, що вивчаються за допомогою понять симетрії / асиметрії, були постійними, організованими і структурованими.

Симетричні відносини розуміють взаємну тотожність, однотипність взаємодій, що виходять з боку міжнародних суб'єктів. Значна частка взаємин, які вивчають соціально-політичні науки (включаючи міжнародні відносини), є асиметричними, що вимагає більш широкого використання поняття асиметрії в політичному аналізі [1].

Апріорна неможливість досягнення рівності суб'єктів взаємин не виключає принаймні теоретичну можливість досягнення гармонійних відносин між асиметричними акторами. Навпаки, явне зростання фактора взаємодій різнотипних (і асиметричних у всіх сенсах) суб'єктів (наприклад, держав, з одного боку, і транснаціональних мереж, з іншого боку) націлює на припущення про наявність у світі свого роду стихійного механізму регулювання (або саморегулювання) множинних асиметрій в міжнародних відносинах.

Концепцію асиметрії, що втілює ідею порушення принципів симетричного світоустрою, починають застосовувати в теорії міжнародних відносин. Помітний відхід від лінійного розуміння асиметрії. Дослідники звертаються до її парадоксальним проявам і намагаються виробити адекватні реакції на її парадокси.

Міркування про асиметрію в міжнародній політиці повертає до суперечки про співвідношення сили, норм і цінностей в міжнародній системі. Роботи Р. Кейган стимулювали дискусії про парадокси провідних гравців світової політики - «сили слабого» і «слабкості сильного»[2].

Поняття конфлікту є комплексним, і асиметрія в конфлікті також включає різноманітні аспекти, націлені на відповідні елементи конфлікту. Виділимо наступні типи асиметричних конфліктів:

1. Короткострокові та довгострокові асиметричні конфлікти. В перших використання асиметричної стратегії націлене на здобуття тактичних переваг, тимчасових ефектів тощо. Хронологічна обмеженість таких конфліктів обумовлена або швидкою перемогою однієї із сторін, або ж швидким пристосуванням іншої сторони до асиметрії. Прикладом перших може бути блицкриг у виконанні Німеччини в 1939-1941 роках, другої – ядерна стратегія США в 1945-49 роках. Короткостроковий асиметричний характер, як правило, має для системи руйнівні наслідки, оскільки не стимулює структуру до інкорпорації нових елементів, що в свою чергу виконує довгостроковий асиметричний конфлікт, прикладом якого може бути протистояння Афін і Спарти в Пелопоннеській війні. Основною функцією довгострокового асиметричного конфлікту і є привнесення нового елемента в структуру і його інтеграція до останньої, внаслідок чого система стає більш стійкою щодо зовнішніх впливів.

2. Запланована та «випадкова» асиметрія. В конфлікті може використовуватися асиметрична стратегія «за планом» і випадково (частіше трапляється останнє). Плановане використання асиметрії вимагає наявності певної інформації про противника, оцінки його слабкостей і, на основі цього, власних відносних переваг. «Випадкова» асиметрія є, по суті, результатом збігу обставин, який, тим не менш, трапляється часто. Часто обидві сторони є зацікавленими у невикористанні асиметричних стратегій в конфлікті, про що може існувати домовленість (це власне і є приклад структурного обмеження асиметрії). Використання запланованої асиметричної стратегії означає високу ймовірність довгостроковості асиметричного конфлікту, і навпаки.

3. Асиметричний конфлікт може бути з високим або низьким ступенем ризику для кожної із сторін. Високий ступінь ризику притаманний короткостроковим конфліктам, де одна із сторін застосовує «дешеву» стратегію, наприклад - тероризм. Ймовірність успіху терористичного акту - надто випадкова, щоб бути надійною. Так, терористичний акт може не гарантувати досягнення цілей, а навпаки, ускладнити – наприклад, мобілізувавши або об'єднавши об'єктів атаки, в будь-якому випадку його вплив є тимчасовим. З іншого боку, довгострокові і цілеспрямовані форми асиметричних стратегій створюють конфлікт із низьким ступенем ризику для даної сторони [3].

Можна також виділити наступні види асиметричних конфліктів.

1. Конфлікти різних концептуальних рівнів. Прикладами можуть бути партизанська війна або війна між противниками із якісно відмінними рівнями технологічного або промислового розвитку. Власне, обидва види є пов'язаними і характерними для постбіполярної системи міжнародних

відносин (конфлікт в Югославії – як операції албанців проти сербської поліції, так і військова операція НАТО; антитерористична операція в Афганістані тощо). Такі конфлікти часто мають визначальне системне значення, оскільки відбуваються, як правило, між бенефіціантами і пертурбаторами системи.

2. Асиметрія інтересів. Цей вид асиметричних конфліктів пов'язаний із різним рівнем зацікавленості сторін у здобутті перемоги в конфлікті. В ході війни США у В'єтнамі інтереси сторін були різного рівня. Сторона, що обстоює інтереси вишого рівня, частіше ризикує і збільшує загальний ступінь ризику, на який часто не готова піти інша сторона.

3. Нормативна симетрія моралі або етичних стандартів. Сторони із різними ідеологічними парадигмами або релігійними системами використовують різні стратегії в конфлікті. Нормативна відмінність може іноді компенсуватися наявністю іншого спільного інтересу («європейський концерт» XIX століття), що сприяє системній стабільності. За умови відсутності такого спільного інтересу нормативна асиметрія часто стає небезпечною.

4. Асиметрія організаційних рівнів. Прикладом асиметричного конфлікту може бути конфлікт держава-недержава (держава проти терористичної мережі). Подібний вид асиметрії має тенденцію до зростання.

5. Асиметрія часу. Сторони асиметричного конфлікту протилежно зацікавлені у швидкості протікання і розв'язання конфлікту [4].

Різноманітність типів і видів асиметричних конфліктів свідчить про їх поширеність і складність врегулювання. Оскільки асиметричні конфлікти є здебільшого наслідком структурних протиріч в системі, то й всі їх типи і види закладені в структурі. В тих чи інших формах асиметрія присутня в системі міжнародних відносин завжди. Присутня вона і в конкретних міжнародних конфліктах, в різних їх фазах. Але сучасні структурними змінами сприяють формуванню комплексної асиметрії, яка інтегрує різні типи і види і проявляється на всіх рівнях.

Отже, можна зробити висновку, що на сьогодні феномен асиметрії активно розглядається та вивчається як серед вітчизняних, так серед західних вчених. Така увага обумовлена тим, що протягом XX-XXI ст. збільшується кількість міжнародних акторів, з'являються нові засоби боротьби, такі як інформаційна зброя, і міжнародний порядок стає хитким. Невелика держава вже може отримати перемогу у «великій» війні, а могутні країни інколи не в змозі подолати супротивника, що поступається своїми ресурсами в декілька разів. Намагання пояснити цей факт, призвело до появи ряду публікацій на тему асиметрії в міжнародних відносинах та конфліктах.

За умов глобальної інтеграції та жорсткої міжнародної конкуренції головною ареною зіткнень і боротьби різновекторних національних інтересів держав стає інформаційний простір.

Сучасні інформаційні технології дають змогу державам реалізувати власні інтереси без застосування воєнної сили, послабити або здійснитивпдлив систему безпеці конкурентної держави, яка не має дієвої системи захисту від негативних інформаційних впливів.

Таким чином, інформаційна безпека є невід'ємною складовою кожної зі сфер національної безпеки. Водночас інформаційна безпека є важливою самостійною сферою забезпечення національної безпеки. Саме тому розвиток України як суверенної, демократичної, правової та економічно стабільної держави можливий тільки за умови забезпечення належного рівня її інформаційної безпеки [2].

Завдяки унікальному геополітичному розташуванню України, багатству духовної та історичної спадщини Українського народу, керуючись ідеями розвитку національного самоусвідомлення та цивілізаційної єдності української нації, Україна має стати інформаційно розвиненою державою, повноправним і впливовим учасником європейського життя, посісти гідне місце у глобалізованому світі.

Нині формується нове уявлення про головний фактор могутності держави, згідно з яким основним чинником у XXI столітті є інформація, здатність держави мати у своєму розпорядженні найсучасніші інформаційні технології і засоби, що дозволяють ефективно обробляти, зберігати, передавати й поширювати потрібно інформацію. Володіння державою такою здатністю – шлях до подальшого нарощування на нових засадах своєї економічної та військової міцності [5].

Інформаційний простір буквально народжується разом із спілкуванням та комунікацією, не дивно, що поняття інформаційного простору, передусім, соціально-політичне, яке вбирає в себе як територіальний, так і людський, оскільки суспільна інформація призначається для людини, людина – її споживач, і без людини вона втрачає свій сенс. Саме у цих сферах діють засоби інформації, які й інформують, тобто повідомляють, зображають, складають уявлення. З розвитком та поширенням засобів акумулювання, збереження та передачі інформаційних ресурсів

інформаційний простір набуває нових рис та важливішого значення у формуванні громадської думки, вихованні, нарешті, лояльності чи невіддиримки діючого режиму. Звідси й впливає його величезне значення, особливо у суспільствах перехідного періоду та невизначених горизонтів суспільного розвитку, до яких належить й Україна.

Державна інформаційна політика – це сукупність основних напрямів і способів діяльності держави по одержанню, використанню, поширенню та зберіганню інформації [6].

Головними напрямками інформаційної політики сучасної державної є:

- забезпечення доступу громадян до інформації;
- створення національних систем і мереж інформації;
- зміцнення матеріально-технічних, фінансових, організаційних, правових і наукових основ інформаційної діяльності;
- забезпечення ефективного використання інформації;
- сприяння постійному оновленню, збагаченню та зберіганню національних інформаційних ресурсів;
- створення загальної системи охорони інформації;
- сприяння міжнародному співробітництву в галузі інформації і гарантування інформаційного суверенітету України [7].

Державну інформаційну політику розробляють і здійснюють органи державної влади загальної компетенції, а також відповідні органи спеціальної компетенції.

Діяльність в галузі інформації регламентує низка законів. До таких Законів можна віднести: «Про інформацію» (1992р.), «Про друковані засоби масової інформації (пресу) в Україні» (1992р.), «Про обмеження монополізму та недопущення недобросовісної конкуренції у підприємницькій діяльності» (1992р.), «Про телебачення та радіомовлення» (1993р.), «Про державну таємницю» (1994р.), «Про інформаційні агентства» (1995р.), «Про національну раду України з питань телебачення і радіомовлення» (1997р.), «Про національну програму інформатизації» (1998р.), «Про доктрину інформаційної безпеки» (2009р.) та інші.

Національний інформаційний простір – надзвичайно важливе політичне поняття, яке у вартісній шкалі соціальних цінностей можна поставити на друге місце після державної незалежності. Держава зобов'язана забезпечити використання свого інформаційного поля в інтересах саме держави та її громадян.

Для України характерні асиметричні відносини і з рядом країн. Для того, щоб стати процвітаючою, могутньою державою, необхідно враховувати цей факт.

Якщо проаналізувати національні інтереси України, задекларовані в офіційних документах, то вони мають яскраво виражений внутрішній характер з певними ознаками регіоналізму. Це насамперед створення громадянського суспільства, досягнення національної злагоди і політичної стабільності в суспільстві, створення самодостатньої соціально орієнтованої ринкової економіки, гарантування безпечних умов життєдіяльності, зміцнення генофонду, розвиток української нації. Зануреність національних інтересів на внутрішні потреби продукує ізоляціоністську зовнішню політику. Регіоналізм зовнішньої політики України виявляється в задекларованому курсі на інтеграцію в європейську спільноту та намагання розвивати інтеграційні процеси в межах СНД [8].

Сучасне внутрішнє і міжнародне становище України дає підстави говорити про те, що Україна дедалі більше втрачає статус «середньої» держави і перетворюється на «малу» державу, яка дедалі менше впливає на близьке оточення і все більше перетворюється на об'єкт такого впливу з боку інших сусідніх держав. Така тенденція надалі збільшуватиме відстань між Україною і Росією, ЄС в ієрархії суб'єктів міжнародної системи та посилюватиме асиметричність у відносинах України з Російською Федерацією, ЄС, США та рядом провідних країн світу.

Із суто методологічної точки зору належність держав до різних рівнів ієрархії являє собою тільки одну із сутнісних ознак асиметричності їх відносин. Іншою сутнісною властивістю асиметричності є різна віддаленість від певного центру.

На основі спільного історичного минулого, та геополітичного положення, Росія є важливим сусідом для України. І головною метою для України має бути створення умов, де вона була б рівноправним сусідом. Саме тому, для України необхідно застосовувати асиметричні стратегії.

На сьогодні асиметрична стратегія запроваджується Росією в інформаційній сфері. Захоплення інформаційного простору України з боку Росії здійснюється двома шляхами. Перший з них полягає в акціонуванні центральних телеканалів російським капіталом і перетворенні їх на російськомовні. Другий – у встановленні контролю над місцевими радіостанціями та телеканалами на території України. В результаті реалізації такої стратегії українська мова вже

потонула в потужній какофонії російських радіостанцій на території України. Таких прикладів застосування асиметричних заходів з боку Росії можна навести безліч. Здебільшого вони є вдалими. Але це зовсім не означає, що Україна має лише слабкі місця і не має ніяких переваг. Слід зазначити, що Росія більш вразлива, ніж Україна, і залежність наша обоюдна. Це визнають і російські стратеги [9].

Україна має монополію на транспортування російського газу в Європу і являє собою один з основних транспортних коридорів, що зв'язують Росію з Європою. Але незрівнянно більшим є військово-стратегічне значення України для Росії. За умови приєднання України до НАТО Росія виявилася б не тільки в становищі геополітичного, а й військово-стратегічного колапсу. Така ситуація назавжди позбавила б Росію ілюзій відродження її як супердержави. Так що у відповідь на політику російського домінування Україна могла б використовувати геополітичну, гео економічну і військово-стратегічну вразливість Росії.

На сьогодні Україна не використовує у своїх інтересах не лише вразливості Росії, а навіть свої переваги перед нею задля захисту власних національних інтересів хоча б у своїй країні, на своїй території.

Для вирішення даного питання можна взяти до уваги досвід канадсько-американських відносин, які також вважаються асиметричними. Наведемо деякі з них, які доцільно використовувати Україні.

Правило перше – наголос на довготерміновості взаємовигідних відносин, створення відповідної сприятливої атмосфери. При цьому пріоритет – стратегічним інтересам, а не моментальним вигодам.

Правило друге – будувати відносини на чітких нормах, закріплених в угодах і договорах.

Правило третє – по змозі використовувати для вирішення проблемних питань у відносинах багатосторонні структури й механізми – СОТ, ООН. Для особливо заплутаних справ – міжнародні арбітражні механізми. Це дозволяє одержати підтримку кількох партнерів при обстоюванні своєї позиції.

Правило четверте – систематично проводити активну й ініціативну політику, спрямовану на захист своїх інтересів. Департамент іноземних справ і міжнародної торгівлі Канади розробив навіть відповідний методологічний документ із питань захисту канадських інтересів у відносинах зі США. У ньому наголошується на важливості чіткого розуміння локального контексту подій, основних сил і гравців, прибічників та опонентів, що впливають на необхідні рішення. При цьому значну увагу приділяють регіональній владі, настроям у недержавному секторі, зокрема політичних і партійних групах, неурядових організаціях, ділових колах. Таким чином, канадсько-американські відносини є справді міжнародними, а не міждержавними. Хороший приклад для українсько-російської взаємодії, досі здійснюваної переважно через державний сектор і президентів із усіма наслідками, що з цього випливають.

Правило п'яте – намагатися уникати переплетення проблемних тем і відповідного торгу. Наприклад: не ввійдете в ЄврАзЕС – відмова зняття торгових бар'єрів. Або навпаки: за наявності зони вільної торгівлі – лише тоді ратифікуємо нульовий варіант.

Правило шосте – використання зовнішніх і внутрішніх координуючих механізмів. Між США й Канадою регулярно проходять саміти й зустрічі на різних рівнях. Існують спеціальні міністерські комісії, практикується призначення уповноважених для вирішення окремих довгострокових питань [10].

Отже, на сьогодні в Україні існує ряд установ, що займаються розвитком інформаційного суспільства та інформаційної політики України, саме для таких підрозділів має бути цікавим розробка інформаційних асиметричних стратегій. Загалом словосполучення «інформаційна стратегія» на сьогодні є вельми розповсюдженим. Його часто застосовують у пересічній риторичній мові, маючи на увазі при цьому правильне подання інформації про певний об'єкт, процес, явище, систему чи, коректніше, подання інформації не стільки правильне, скільки таке, що відповідає заздалегідь встановленим розробниками стратегії цілям.

На макрорівні цей термін доволі часто використовують у разі, коли йдеться про шляхи реалізації інформаційно-комунікаційної політики певної держави. Це спричинене усвідомленням того, що якщо раніше національна безпека розглядалася суто у трьох вимірах – політичному, економічному та військовому, то на сьогодні вона має й четвертий – інформаційний. При цьому інформаційна стратегія перетворюється на своєрідну нематеріальну зброю, але вкрай вагомим для здобуття переваг у світовому чи регіональному протистоянні.

І абсолютно не випадковим є те, що ще у 90-ті роки ХХ ст. американськими експертами з національної безпеки інформаційна стратегія розглядалася як «спосіб втілення «м'якої сили» американських ідеалів з метою розповсюдження свого впливу на керівництва та населення закордонних держав» [11].

Існує два концептуальних підходи до формування стратегії сторін: стратегія агресора та стратегія жертви.

Стратегія агресора. Агресор починає конфлікт з низьких рівнів ескалації. Але якщо суперник буде чинити опір, то ініціатору слід негайно дійти до рівня ескалації конфлікту, при якому в суперників не буде можливості відвловити сили. Для того, щоб це мало сенс, критерій «ефективність – вартість» має бути достатньо високим. Дана стратегія направлена на виснаження супротивника. Для її реалізації ініціатор конфлікту має володіти значним потенціалом.

Стратегія жертви. Жертва агресії має погрожувати агресору неприйнятними для нього збитками. Це досягається шляхом демонстрації рішучості ескалації конфлікту; перебільшення наявних у жертви ресурсів засобів протидії; вплив на слабкі та кретичні елементи агресора; приховування інформації необхідної для оцінки збитків. Ці заходи призводять до збільшення оцінки збитків і дисперсії критерія «ефективність – вартість», збільшуючи невизначеність при прийнятті рішення ініціатором конфлікту.

Інформаційні стратегії, як інструменти реалізації інформаційної політики, діють за єдиним принципом: вони спрямовані на створення відповідного віртуального кореляту дійсності, який дає змогу на наступному кроці, спираючись на нього, вносити зміни в реальність. Тобто перед нами проходить зміна інформаційної реальності, за якою йде зміна віртуальної реальності, для того, щоб в результаті змінити справжню (фізичну) реальність.

Зважаючи на те, що Україну можна віднести до слабкої сторони в міжнародному асиметричному конфлікті з рядом держав, то доцільно застосовувати інформаційну стратегію «жертви». Для реалізації власних національних інтересів необхідна єдина довгострокова інформаційна політика, яка має базуватись на стратегії використання слабкостей агресора. На сьогодні інформація стала тим ресурсом, який активно використовується державами для досягнення політичних, економічних, військових, соціальних цілей. Інформаційний ресурс є невичерпним, що дає можливість Україні досягати власних цілей, за рахунок застосування адекватної стратегії реалізації інформаційної політики.

ДЖЕРЕЛА ТА ЛІТЕРАТУРА

1. Бухарин С. Н. Методы и технологии информационных войн / С. Н. Бухарин, В. В. Цыганов. — М. : Академический проект, 2007. — 382 с.
2. Roger C. Strategic information warfare: a new face of war / Roger C. Molander, Andrew S. Riddile, Peter A. Wilson. — RAND, Dept. of Defense. Office of the Secretary of Defense, National Defense Research Institute (U.S.), Rand Corporation, 1996. — Режим доступу: http://www.rand.org/content/dam/rand/pubs/monograph_reports/2005/MR661.pdf. - Title from the screen.
3. Вепринцев В.Б. Операции информационно-психологической войны: методы, средства, технологии / [В. Б. Вепринцев, А. В. Манайло, А. И. Петренко, Д. Б. Фролов]. — М. : Горячая Линия - Телеком, 2003. — 496 с.
4. Перепелица М. Г. Асиметрия международных отношений / [Заремба О. В., Капітоненко М. Г., Перепелица Г. М та ін.] ; під ред. Г. М. Перепелиці, О. М. Субтельного. — К. : Видавничий дім «Стилос», 2005. — 555 с.
5. Малий М. В. Інформаційна політика держави: стан і стратегія розвитку [Електронний ресурс] / М. В. Малий. — Режим доступу: <http://journlib.univ.kiev.ua/index.php?act=article&article=1341>. — Назва з екрана.
6. Закон України «Про Концепцію Національної програми інформатизації» від 4 лют. 1998 р. N 75/98-ВР [Електронний ресурс] / Верховна Рада України. — Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/75/98-вр>.
7. Закон України «Про інформацію» від 2 жовт. 1992р. N 2657-ХІІ [Електронний ресурс] / Верховна Рада України. — Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/2657-12>.
8. Цыгичко В. Н. Защита гражданского общества от информационного оружия в XXI веке [Электронный ресурс] / В. Н. Цыгичко, Д. С. Черешкин, Г. Л. Смолян. — Режим доступа : <http://www.politic.donitsk.ua/tirror/tirror015.shtml>. — Название с экрана.
9. Чалий В. Канада — США: Корисний досвід асиметричних відносин [Електронний ресурс] / В. Чалий // Центр Разумкова. — 2002. — Режим доступу: http://www.razumkov.org.ua/ukr/article.php?news_id=231
10. Черешкин Д. С. Реалии информационной войны / Д. С. Черешкин, Г. Л. Смолян, В. Н. Цыгичко // Защита информации. Конфидент. — 1996. — № 4. — С.9-12.
11. Чмелёв В. О. Инвариантный метод выявления начала реализации стратегии ведения информационной войны [Електронний ресурс] : роб. конф., 27—28 жовт. 2010 р., Київ. — К.: НАУ, 2011. — Вип. 1 (3). — 134 с. — Режим доступу: <http://zavantag.com/docs/625/index-144978.html>.

Чмелёв В. О., Мазур В. И. Информационная политика Украины в асимметричных международных отношениях / Институт международных отношений Национального авиационного университета

В статье проведен анализ современных международных отношений с асимметрией между субъектами. Наибольшее внимание уделено феномену асимметричных конфликтов, и обеспечению национальных интересов в асимметричных условиях. Показан поход к формированию информационной политики Украины в асимметричных конфликтах.

Ключевые слова: *информационная политика, асимметричный конфликт, национальные интересы.*

Chmelev V. O., Mazur V. I. Information policy of Ukraine in asymmetric international relations / Kiev National Aviation University / Institute of International Relations

There is a growing attention to the phenomenon of asymmetric conflict, which refers to cases of political failure of developed countries in conflicts against weaker opponents nowadays. The necessity has appeared to identify regularities of the conflict between the developed countries and weaker opponents to have a new perspective on the dynamics of development of international relations. The concept of asymmetry that embodies the idea of a violation of the principles of symmetric world order, begin to apply the theory of international relations. The new idea about the main factor of the power of the state has been formed, according to which the main factor in the XXI century is information. Asymmetrical relations with a number of countries are familiar to Ukraine. Today Ukraine does not use the advantage of not only the vulnerability of Russia, but also its advantages for the sake of protecting its own national interests. For implementation of its own national interests the country requires a comprehensive long-term information policy that should be based on a strategy of using the weaknesses of the aggressor. Information strategies as tools of realization of information policy are operating on the same principle: they are aimed at creating the appropriate virtual reality. Information resource is an inexhaustible that gives an opportunity for Ukraine to reach its own goals, through the use of adequate implementation of information policy strategies. There are a number of institutions engaged in development of information society and information policy of Ukraine in the country, there must be an interesting development of information asymmetric strategies for such units.

Key words: *asymmetric conflict, information policy, information asymmetric strategies, national interests.*